

● AASTA RINGI AVATUD

Rahvas jooksis Okase muuseumile tormi

Haapsalus pärast kaheaastast pausi taas avatud Evald Okase muuseumi ukse taga vonkles saba juba enne seda, kui uksed pühapäeva keskpäeval lahti tehti.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Evald Okase lapselapse ja temanimelise MTÜ liikme Mara Ljutjuki sõnul käis avamispäeval muuseumis üle 200 inimese. „Saal oli kogu aeg rahvast täis,” sõnas Ljutjuk. „Olin nii õnnelik.” Järjekord ulatus kassa juurest (hoone Mihkli pargi poole avanevast sissepääsust) Karja tänavale välja.

„Terve see päev oli kui pal-sam hingele ja kompenseeris kogu selle raske aja,” ütles Ljutjuk. Kuigi remont algas juba kaks aastat tagasi vundamendi päästeaktsiooniga, läks tõsisem töö lahti mullu suvel. 19. sajandi keskel ehitatud hoone seisukord oli kehvem, kui esialgu tundus. „Paari aasta eest seisime valiku ees, kas paneme uksed kinni või mis me teeme,” ütles Ljutjuk. Praeguseks on varem kõikumud ja kütmata maja seest ja väljast korras, terase ja liimpuitaladega toetatud ja peaks kestma aastasadu. Evald Okase lapselastele ja temanimelise MTÜ liikmetele Ljutjukile ja Üla Koppelile tähendas maja renoveerimine unetuud öid ja tohutut pinget. „Mõnikord tuli meelega, et kellele ja milleks me seda teeme, aga avamispäeval tajusin, et meid on vaja. See oli nii ilus päev,” ütles Ljutjuk.

Kirsipunane trepp

Sama röömsad tundusid olevat põhjalikult remonditud muuseumi taasavastajad. Kunstnik ja kunstiopetaja Karel Rahu märkis, et Okase muuseumis käies kipub ta ikka meenutama, kus asus üks või teine klass: kunagi asus samas hoones kunstikool, kuhu Rahu vanemate teadmata 12aastase poisina astus. Taaskohtunud teisele korrusele viiva treppiga, mis enne remonti jäi vaheseina taha, nii et suurem osa külalastajaid selle olemasolust ei teadnudki, tuli Rahule kunstikooli astumine

Evald Okase lapselapsed Üla Koppel (vasakul) ja Mara Ljutjuk tänasid laupäeval muuseumi avapeol sõpru ja toetajaid, kelle abiga maja täielikult renoveeriti.

Evald Okase muuseum

- Eramuseum Haapsalus (Karja 24) tegutseb 2003. aastast.
- Keskendus Evald Okase (1915–2011) ja tema pere loomingule säilitamisele ja eksponeerimisele.
- Korraldanud üle saja näituse.
- Korraldab kunsti- ja klaasipäevi, kus osalevad klaasikunstnikud üle terve maailma.
- Remont maksis üle miljoni euro, millest pool oli toetus, pool omafinantseering.
- Avatud P–N kl 12–18, R–L kl 12–19.
- 27. juulil kl 12 laste maalipäev, juhendab Lii Pähkel.
- 17. augustil kl 12 laste graafikapäev, juhendab Kaija Kesa.

ALLIKAS: EVALD OKASE MUUSEUM

meelde. „Justkui oleks meeles, et siis oli trepp pruun,” ütles Rahu. Nüüd on trepp kirsipunane ja trepigalerii seintel eksponeeritakse edaspidi näiteks graafikat jm väikeseformaadilist kunst

ti, mida peab lähemalt vaatama. Uuenenud muuseumi teise korruse galeriis on Evald Okase kõiki loomeperioode kattev püsiväljapanek noorusest lõpuaastateni välja (muuseumi enda kogust).

Esimese korruse galeriis on väljas maalid ja triptühnonid (kolmeosalised maalid) Eesti kunsti- ja Tartu kunstimuuseumi kogudest.

„Tunnen, et tahan veelkord minna,” ütles Rahu. Avapäeval, pisem laps süles, suurem käe ot-sas, keskendus Rahu tüdrukutele: koos otsiti saja kunstniku maali pealt nägusid ja mängiti kõige ilusama, kõige naljakama ja kõige hirmsama pildi mängu. Okase „Hobused” (1973) mõjus seitsmeaastasele hirmutavalt, kõige naljakamaks valis laps saja kunstniku seast leitud Heinz Valgu.

Ljutjuki sõnul on esimese korruse galerii näitus harukordne: kõik tööd on seisnud hoidlates ja pole ammu eksponeeritud. Näitu-

se kuraatori Mai Levin sõnul läh-tus ta sellest, et oleks pidulikku suurejoonelisust ja kerget suvist meeololu. „Pool tõsine, pool kerge, et oleks valik,” sõnas Levin.

Väga olulised tööd

Sada eesti kunstnikku ning „Linn ja kunstnik” (1978) on Levin sõnu väga olulised tööd kogu eesti kunsti ajaloos. Levin tõi välja ka „Jüri Okase portree” (1974), kus kunstniku poja portree mõjub üldistusena: noore ellu astuva inimese jäädvustusena. „Tooksin välja ka suure perekonnareportree,” märkis Levin. Okase jaoks oli tema perekond väga tähtis ja ta on pereliikmeid palju maalinud. „Peale selle suutis ta luua tugeva kunstnike perekonna, kes

peab seda muuseumi hiilgavalt,” märkis Levin.

Seni talviti suletud muuseumis käib elu aasta ringi. „Suviti kuurortlinna rütmis, talviti tase-mini,” ütles Ljutjuk. Augusti lõpuni on muuseum avatud kõik päevad nädalas ja sealt edasi nädalavahetuseti. „Poole oktoobri-ni on nii, edasi vaatame,” märkis Ljutjuk. Talveplaanid alles vormuvad, aga esimene suvine laste kunstipäev tuleb juba sel laupäeval, teine augustis. „Maalipäev ja graafikapäev,” märkis Ljutjuk. „Kindlasti tahaks jätkata klaasipäevadega.” Laste kunstipäevad ja rahvusvahelised klaasipäevad on aastakümneid olnud Evald Okase muuseumi traditsioonilised suvised ettevõtmised.

Suure-Lähtrust leitud vastsündinu ema jõudis Eestisse

Eelmise nädala kolmapäeval jõudis Suure-Lähtrust leitud vastsündinu emana Marokos kinni peetud naine Eestisse.

„Eesti rahvusvaheline koostöö Maroko õiguskaitseasutustega oli edukas ning väljaandmis-menetlus on lõpule viidud,” ütles Lääne ringkonnaprokuratuuri vanemprokurör Eliisa Sommer. „Tema Eestisse jõudmine oli vajalik, et politsei saaks rääkida naise endaga ning jätkata töe väljasegitamist.”

Politsei esitas naisele kahtlustuse ning kriminaalmenetlus käib paragrahvi järgi, mis kä-

Veebruaris leiti Suure-Lähtrust elutu vastsündinu.

sitleb vastsündinu tapmist, mille on toime pannud lapse ema. Tegemist on uurimisversiooniga, mida politsei menetluse käigus põhjalikult kontrollib.

Kuigi kohus võttis naise veebruari lõpus tagaselja vahi alla, näeb seadus ette, et Eestisse jõudmisel peab kohus vahistatut küsitlenu ning veenduma edasise vahistatuse põhjendatuses. „Kuivõrd prokuratuuri hinnangul on jätkuvalt oht, et naine võib vabaduses asuda kriminaalmenetlusest kõrvale hoiduma, oleme seisukohal, et tema vahistamine on vältimatult vajalik,” ütles Som-

mer. Pärnu maakohus jättis naise kuni kaheks kuuks vahi alla.

Sommeri sõnul teevad politsei ja prokuratuur kõik endast oleneva, et selle menetluse käigus töde välja selgitada, kuid praegu pole veel võimalik ennustada, kui kaua selleks aega läheb.

5. veebruaril tõi koer Suure-Lähtru koduhoovi elutu vastsündinu. Politsei alustas lapse ema otsinguid. Peagi oli lapse ema teada, kuid temalt ütluste saamine venis, sest naine, kelle DNA sobib vastsündinult leitud DNA-ga, sõitis kaks päeva pärast vastsündinu leidmist Eestist Suurbri-

tanniasse. Ehkki ta lubas perele, et tuleb Eestisse tagasi, sõitis ta 23. veebruaril Marokosse.

Naine viibis Marokos vahi all üle nelja kuu, ta peeti kinni 9. märtsil Lääne-Saharas. 28. juunil andsid Maroko ametivõimud teada, et isiku väljaandmise otsus on saanud kõik vajalikud allkirjad. Seejärel tuli kahe riigi poliit-siaametnikel kokku leppida naise üle andmine. Naise kaitsja Robert Sarve sõnul oli asjade liikuma hakkamisel perel väga suur roll, sest naise lähedased palkasid Marokos juriidilise esindaja.

MALLE-LIISA RAIGLA

● JUHTKIRI

Elu ilusamal poolel

Nädalavahetusel kutsusid Eestimaa avatud talud endale kümnendat korda külalisi. Sündmus on ellu kutsutud, et anda hea võimalus näha, kuidas kasvab kodumaine toit, mida kujutab endast üks tänapäevane talupidamine või põllumajandusettevõtte ning kui mitmekesine on maaelu.

Põllumajanduse ja toidu kasvatamise kõrval võtab üha enam ruumi maaelu mitmekesisuse tutvustamine. Üha enam on esile tõusnud omatoodangu ning suupärase müüki ja mitmekesine meelalahutus. Kui seda teha oma talupere ja sõpradega, tuleb mõistliku majandamise juures isegi omade välja. Küll nende tuhandete külaliste seas mõni ikka on, kes midagi hamba alla või kaasa ostab.

Pidevat müüki see muidugi ei anna, aga oma toote tutvustamisele aitab kaasa kindlasti.

Et külalised tallu pikemaks ajaks jääks ja neil huvitav oleks, tegi mitu talu töö- või õpitubasid. Need näitasid, et maaelu on tõepoolest mitmekesine ja linnaelust palju ei erinegi. Savitööd, pastellidega maalimine, kangakudumine ja muud loomingulised harrastused ei iseloomusta kaugegtki enam ainult maaelu, pigem on need linnainimese jõudeaja harrastused.

Päris toidu tootmise näitamine on aga natuke keerukam. Vili kasvab põllul üsna aegamööda. Tore siiski, kui kooliajast kohustusliku teadmise – milline üks või teine toiduvili välja näeb – meelde saab tuletada. Viljakasvatustalu omatoodangut ilmselt otse ei müü. Tera asemel tahab külaline kakku või kooki.

Kindlasti üks põhjus, miks taludele nõnda tormi joostakse, on võimalus linnalapsele näidata, millised taluloomad ja -linnud päriselt on. Tõenäoliselt leiab avatud talude päeval ka mõne karvase või sulelise, kellele pai õnnestub teha. Saab laps teada, et kitse karmim karvkate tundub pihu all hoopis teistsugune kui oma kodukassi pehme kasukas. Ja sedagi on võimalik ise tunda, kuidas loomade läheduses lõhnab.

Mis loomse toidu tootmisse puutub, siis linnumune sai nii mõnestki talust osta, loomapidajate juurest steiki, šašlõkki samuti.

● TEISED LEHED

Vallavanem Tasuja kutsub saartele

MAALEHT. „Igal juhul tasub saartele sõita!” kirjutas Hiiu- maa vallavanem Hergo Tasuja 25. juunil Maalehes avaldatud Rein Siku arvamusele vastuseks. Saari väärtustatakse, seda kinnitab järjepidev kasv laevareisijate arvudes. Ettevõtte TS Laevad andmetel veeti vahemikus 21.–25. juuni mandri ja suursaarte vahel üle mere 75 492 inimest ja 28 942 sõidukit.

Üle mere saamine ei ole sugugi piinarikas. Tõsiasi on, et jaanipühade eel osteti eelmütügist laevapiletid suhteliselt varakult ära. Aga see ei tähenda, et laevale ei saanud. Vastupidi! See näitas, et inimesed oskavad hästi planeerida – ostavad pileti ette, mitte ei oota üldjärjekorras. Lõppenud jaanipühade ajal vähemalt Hiiu- maa liinil järjekordi sisuliselt polnud.

Tõepoolest. Hiiu- maa ja saartel õnnestub päriselt puhata. Ühtpidi on Hiiu- maa väheste maakondade seas, kus rahvaarv järjepidevalt kasvab ning see omakorda on aidanud kaasa sellele, et saare seltsielu ja kultuuriprogramm on väga tummised. Teisalt on saarel rohkelt ruumi, et soovi korral otsida see oma kadakas, mille all rahu pikutada. Kuu- lata merelainete laksumist, linnulaulu ning hingata puhast õhku. Ehk päriselt puhata.

● LAUSELAEN

„Naine peab ikka hea välja nägema. Võistluste ajal kanname küll maski, aga vahepeal võtame selle ju ära ka.”

Vehkleja **Nelli Differt**. Lääne Elu, 20. juuli 2024

E nagu elekter

Oleme märkamatult arenenud ühiskonnaks, kus sisuliselt on kõik munad ühes korvis ehk oleme end priitahtlikult ühendanud traatide otsa, kust tuleb meile elekter.

Elektrita on lausa võimatu tänapäevast elatustaset säilitada – valgus, soojus, auto- sõit ja isegi hambapesu tuleb traate mööda. Aga traadid viivad meil enamasti soojuselektrijaamadesse, kus vett aurustades saadakse elektrivool. Sama toimub ka tuuma- jaamas, kui niisugune kunagi tuleb.

Ometi on teadlased ja insenerid välja arendamas teisigi võimalusi. Näiteks tuugenid, kus voolu tekitab suur tiivik kõrge torni otsas, või u 1,8 m² päikesepaneelid, nimi- võimsusega 450 W tükist.

Kolm aastat tagasi sündis pärast pikka mõtlemist minulgi otsus: lasen maja katuse lõunaküljele paigaldada 24 paneeli, mis garanteerivad minu majapidamise vooluvajaduse ja pensionilisagi. Mõeldud – tehtud. Maksis see investeering jämedalt 1000 eurot kW ehk 10 000 eurot. Kahtlus muidugi hinges oli, et milleks see ettemaks kümneks aastaks, kui omal vanust juba 70.

Aga süsteem hakkas tööle. Katus tootis võrreldes kuludega topelt. Esimese aastaga sain arvestuslikult 2000 eurot tagasi. Olin õnnelik ja rahul. Siis aga algasid mitmesugused tõmblemised elektri hindadega – hind käib üles-alla kui kõrghoone lift. Börsihinna kujunemine on pigem ebaloogiline, orienteerudes kõrgeimale hinnale, ja stabiilsusest pole juttugi. Ka sulas teisel aastal loodetud kasum napiks äratasuvuseks.

Edasi on asi edenemas suunas, kus päikesepaneelidega toodetud energiat saab müüa alla omahinna. Sisseostetav on suvel küll odav, kuid võrguteenuse ettevõtte küsib oma teenuse eest isegi kolm korda rohkem kui maksab voolu kWh. Hakkasin huvi tundma: kas saaks ehk nii, et

TOIVO TOMINGAS
haapsallane

oma päike käivitaks otse elektripliidi, kuumaveboileri, öhksoojuspumba? Asjatundjad naeratasid ja ütlesid, et soeta salvestusseadmed. Siis võid ööga päeval toodetu ära kasutada. Aga need seadmed pole palju odavamad kui loodud päikesejaam. Lühidalt – pane veel 8000–9000 välja (keldrisse) ja eladki omast elektrist. Kas peaksin seda tegema? Ilmselt mitte.

Sel teemal edasi arutledes olen jõudnud mõttele, et salvestusjaamade rajamine peaks olema ikkagi nende töö, kellele kuuluvad võrgud ja alajaamad. Ja salvestid peaksidki paiknema alajaamade lähedal, koos autoakude laadimistaristuga. Energiafirmad on küllalt tugevad, et vajalikke investeeringuid finantseerida. Umbes kuu tagasi oli Lääne Elus sel teemal kolm nuppu korraga. Juhtkiri kiitis valla ja energiafirma ladusat koostööd, Sunly suurejoonelist kavatsust ja kolmas oli pigem pessimistlik.

Olen aga täiesti ühte meelt Kunda tselluloositehasega, kes asub oma elektrijaama looma. Suuretevetteil ongi kasulikum ise vajalik vool toota. Võrguteenuste hinnakomponent, mis minul on näiteks 9–10 senti kWh, jääb neil siis ju üldse ära.

● **Energeetika korraldamine võiks olla riiklikult paremini ja lihtsamini reguleeritud. Praegu on asi segane nagu riigi eelarvega, kus akadeemik Jaak Aaviksoogi tunnustab, et raske on üldse sotti saada.**

KIRJAKAST

Kas autoremonditöökoda võib eelistada naismehaaniku asemel meest?

Tööandja küsib: pean autoremonditöökoda. Lisasin hiljuti töökuuluste tööpakkumiste portaali, et leida mehaanikut. Minu üllatuseks kandideeris ametikohale naisterahvas. Arvestades tegevusvaldkonda ja seda, et meil töötavad üksnes mehed, arvan, et meie meeskonda sobiks paremini meesterahvas. Kas ma võin valiku tegemisel jätta naiskandidaadi kõrval? Kas sellega kaasneb ka mingi oht?

Küsimuses, kas või mis juhul võib töökohale valiku tegemisel kandidaadi sugu arvesse võtta, tuleb juhinduda soolise võrdõiguslikkuse seadusest. Sobiva kandidaadi valikul tuleb tööandjal lähtuda eelkõige omadustest, mis on vajalikud konkreetse töö tegemiseks. Sellisteks omadusteks on muuhulgas tööle kandideerija haridus, töökogemus, isikuomadused, muud tööks vajalikud oskused (nt mõne võõrkeele oskus vms) või muud selgeid eeliseid andvad oskused või põhjused. Kindla sooga kandidaadi eelistamine võiks kõne alla tulla näiteks olukorras, kus tööst või tööülesannete laadist tulenevalt ei ole mõeldav, et seda täidaks teise soo esindaja. Näiteks kui rõivabränd avaldab uue rõivakollektsiooni meestele ja otsib meessoost modelli reklaampildistamiseks. Kui kaalukad põhjendused puuduvad, kujutab kandidaadi kõrval jätmine üksnes soost tulevaid põhjusel diskrimineerimist.

Kandidaadi, kes kahtlustab, et teda on värbamisprotsessis diskrimineeritud, on õigus nõuda kirjalikku seletust selle kohta, milliste kriteeriumide alusel värbamisotsus tehti ning mille poolt olid teised kandidaadid paremad. Sellisel juhul peab ole-

SHUTTERSTOCK.COM

ma tööandja valmis selgitama, millised töö tegemiseks vajalikud kriteeriumid (nt kõrge kvalifikatsioon, spetsiifiline töökogemus vms) andsid valituks osutunud isikule eelise.

Vaidluse korral, kui kandidaat esitab faktid ja asjaolud, mille alusel võib oletada, et toimunud on sooline diskrimineerimine, peab tööandja tõendama, et ta ei ole rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet. Kui tööandja keeldub tõendama või ei suuda tõendada, et ühest soost isiku kõrval jätmiseks esines kaalukas põhjus, tuvastatakse diskrimineerimine. Kui tööle kandideerija õigusi on diskrimineerimise tõttu rikutud, ei saa ta enda töölevõtmist nõuda, küll

Elan kaasa Infortari edusammudele. Ma küsiksin Ain Hanschmidt käest: kas ta ei tahaks Paldiskisse, LNG-kai lähedale gaasielektrijaama rajada? Siis oleks kaist ja LNG-laevast kunagi kasugi!

Mul on tunne, et Sunly arvestab lootusega, et koos valitsuse vahetusega muutuvad tingimusedki soodsamaks. Muidu pole ju mõtet seda 2,6 km² päikeseparki rajadagi. Energeetika korraldamine võiks olla riiklikult paremini ja lihtsamini reguleeritud. Praegu on asi segane nagu riigi eelarvega, kus akadeemik Jaak Aaviksoogi tunnustab, et raske on üldse sotti saada. Saan kuu tarbimise kohta kaks paberarvet kokku kolmel leheküljel, kus on kogu rehendus ridadena lahti kirjutatud nagu piruka retsept. Milleks mulle see? Jätuks, kui ostan piruka ja sellel on kindel hind.

Näiteks nii, et juulis tarbin 200 kWh ja selle hind on 20 eurot. Et päikesejaam toodab juulis 1500 kWh ja selle hind oleks 140 eurot. Seega tekkis ettemaks 120 eurot, mida tarvitakse talvel. Võrgutasude arve aga oleks üherealine. Kui otsid 200 kWh, siis maksadki 20 eurot. Ma olen märkmeid teinud ja teeksin nende najalt ettepaneku, et energia hind oleks aprillist septembrini 10 senti kWh ja oktoobrist märtsini 15 senti. Selliste teadmiste najal oskaks ka kokkuhoiumeetmeid rakendada. Keskmiselt tarbin 5000 kWh aastas ja müün tagasi 8000 kWh. Need suhtarvud peavad katma kogu väljaminekku elektrile koos võrgutasudega ja mõni protsent kasumitki. Muidu pole mõtet päikesejaamu üldse rajadagi. Päikest!

Päikest!

Jaana Vaus Madureira Silva
Tööinspektiivjuht
nõustamisjurist

Titoks ja Olli Soikkeli.

7 X ANDRA KIRNA

Raivo Tafenau ja Villemdrillem.

Lemmikloomad olid lubatud.

Kadri Voorand (Estonian Voices).

Festivalil valitses hubane meeleolu.

Ain Agan ja Mihkel Mälgand.

Karmen Rõivassepp ja Teemu Viinikainen.

DŽÄSSIPIDU

Taff:fest lõppes noortepäraselt

Viienda Taff:festi korraldaja ja kunstiline juht, saksofonist Raivo Tafenau jäi selle aasta festivaliga väga rahule. „Aga ise, korraldajana ja kahe projektiga laval, ei saa ma ikkagi niimoodi arvamus avaldada,” lisas ta.

ANDRA KIRNA
andra@le.ee

Tafenau sõnul hakkab festival suureks saama. „Kui kunagi alustasime, teadsime juba siis, et tuleb inimestele aega anda. Esimestel aastatel ei juhtu väga midagi. Just kuuendast-seitsmendast-kaheksandast festivalist hakkavad inimesed otsima,

et kunas Taff:fest jälle tuleb ja kes seekord esinema hakkab,” selgitas ta. Tafenau sõnul on väga oluline saada esinema Eesti oma väga head muusikud.

„Tõsi, mul on juba järgmise festivali mõtted peas, – ja väga head mõtted,” ütles korraldaja esmaspäeval. Tafenau sõnul peaksid juba paari nädala jooksul selguma järgmisel su-

vel toimuva VI Taff:festi kuupäevad. „Kui tean, milline meie järgmise aasta nädalavahetus on, võin ehk pärast seda juba uued esinejad välja kuulutada,” ütles Tafenau.

Festivali juht Gülnar Murumägi nõustus samuti, et hästi läks. „Numbreid me veel alles lööme kokku. Aga ega selle festivali eesmärk ei ole plats ära

täita, vaid päris huvilistele päris džässielamust pakkuda,” rõhutas ta. Murumägi tõdes, et reedel, festivali esimesel öhtul, oli veidi tuult. „Aga ilmaga meil ikka vedas, kõige muuga samuti, ma arvan,” lisas ta.

Kujundusgraafik Erkki Vaader on mees, kes ostab esimesena ära järgmise Taff:festi pileti. Ja nii juba neljandat aastat

järjest. „Seekord olin esimesena platsi peal ka. Juhtus nii,” sõnas Vaader.

„Olen neid kõiki juba nii kaua kuulanud ja enamasti aiman, mis tulemas on, aga ikka ei tüüta ära. Eks ma ju tean ka, mida keegi mängib. Kui Mingo kuulama lähen, tean ette, et täidab hinge. Ain Agan oma soomlastega on ikka väga mõ-

nus kuulata. Estonian Voices võttis oma uue plaadi kavaga peaaegu silma märjaks. Kui keegi võibolla üllatas, siis Ewert. Mõtlesin, et kuidas ta toime tuleb, aga ta on ikka päris hea vokalist. Villemdrillem, Chalice, Taff & bänd – no miks mitte, selline popp ja noortepärane lõpp,” jagas Vaader lühidalt oma Taff:festi muljeid.

Kõlakojas kõlab noorte puhkpillimuusika

Kolmapäeval annab Haapsalu promenaadi asuvas kõlakojas kontserdi Eesti noorte puhkpilliorkester koos Kohila huvistuudiodiga Hobituba.

Eesti noorte puhkpilliorkester ehk ENPO on projektorkester, mis koguneb keskmiselt neli korda aastas kolmepäevasteks laagriteks Eesti eri paigus. Orkester alustas tegevust 1972. aastal vabariikliku noorte puhkpilliorkestrina ja selle esimene dirigent oli Ilmar Tõnisson.

1994. aastal asutati Eesti koorihingu juurde Eesti noorte puhkpilliorkester. Sellest ajast

ENPO projektorkester. ERAKOJU

on orkestrit juhatanud Ott Kask, Harry Illak, Aavo Ots, Valdo Rüütelmaa, Jaan Ots, Sirly Illak-Olvere, Riivo Jõgi, Tarmo Kivisilla ja selle aasta algusest Silver Niinemets. Kolmepäevasel kontserdil osaleb külalisdirigendina ka Teodor Hirvoja.

Orkester on käinud ka mitmetel kontsertreisidel ja konkurssidel näiteks Soomes, Rootsis, Itaalias, Hollandis, Prantsusmaal, Ameerika Ühendriikides ja Šveitsis.

Lisaks pälvis ENPO 2017. aastal Eesti koorihingu aasta puhkpilliorkestri tiitli.

Uue dirigendiga sai orkester selle aasta alguses ka uue koosseisu, mis on praeguseks andnud kaks kontserti: jaanuaris Tabasalu muusika- ja kunstikoolis ning mais Tallinna Jaani kirikus üle-eestiliste orkestrite kontserdil.

Dirigent Silver Niinemets on lisaks ENPO-le ka Rapla maakonna noorte puhkpilliorkestri dirigent, Tallinna politseiorkestri trompetimängija, Rapla muusikakooli vaskpillide õpetaja ja Tallinna Vanalinna hariduskolleegeiumi trompetiõpetaja. Ta on õppinud Georg Otsa nimeli-

ses Tallinna muusikakoolis, Eesti muusika- ja teatriakadeemias ning Belgias Antwerpeni kuninglikus konservatooriumis.

Seekordne külalisdirigent Teodor Hirvoja töötab Tallinna politseiorkestris löökpillimängija ja dirigendina, löökpillimängijana rahvuskooper Estonia sümfooniaorkestris ning ta juhatab ka Nõmme muusikakooli noorteorkestrit. Lisaks on Hirvoja muusikaõpetaja ja klassijuhataja Püha Johannese koolis. Ta on õppinud Georg Otsa nimelises Tallinna muusikakoolis ning Eesti muusika- ja teatriakadeemias.

Haapsalu kontserdil soleerivad ENPO ees noored lauljad Paul Mihkel Maasalu, Ethel Mäekivi ja Marie Kala Kohila huvistuudiodi Hobituba, keda juhendab Triin Saarela.

Kontserdil kõlab nii Eesti kui ka välismaist muusikat ja repertuaar on mitmekesine.

Kontsert Haapsalu promenaadi kõlakojas algab 24. juulil kell 17 ja on tasuta. Vihma korral on kontsert Haapsalu kultuurikeskuses.

ALEXANDER LANGELER
Eesti Noorte Puhkpilliorkestri orkestrant

● SUUR VÕISTLUS

Nelis-Naukasel on olümpiasihik paigas

Brigitte Bardot ehk BB vallutas 65 aasta eest toleaege filmitähena Pariisi kinoteatrid linatosega „Babette läheb sõtta”. BB läks filmilinal sirge selja ja lauluga.

AIVO PALJASMAA
info@leee

Täna lendavad Pariisi vehkleja Nelli Differt ja treener Helen Nelis-Naukas. Lähevad samuti valutamata hooaegse sportlikku epeeturniiriks on tehtud ja meeled eelvil.

„Mulle tundub, et Nelli vorm on praegu hea,” hindas juhendaja pärast pühapäevast treeningut oma hooaegse sportlikku valmidust. „Ta on alati väga sihikindel ja võidu eest võitleb ta viimase sekundini.”

Mullu pärast EMil võidetud individuaalset pronksmedalit ütles Differt tänaseks juba legendaarseks saanud lause, et iga lill õitseb omal ajal.

„Jõudis oma tunni ära oodata,” pidas treener ühtlasi silmas ka sellele järgnenud heitlust olümpiapäasme nimel.

Pärast edukaid hooaegu juunioride rahvusvahelises vanuseklassis pidi hetkel reitingupunktide alusel Eesti esinumbriks tõusnud vehkleja ootama ju aastaid, enne kui jõudis astuda üle täiskasvanute koondise lävepakku. Seejärel kogus ta visalt võistluste kaupa punkte pääsemaks olümpiaturniirile ja tänavu kevadeks oli asi tehtud.

„Nelli on väga tugev kodune tugi,” ei unustanud treener toonitamast. „Tema ema ja isa on sportliku ellusuhtumisega ja soosinud tütre tegemisi maast madalast kuni tänaseni välja.”

Nelis-Naukas on üles kasvatanud palju tugevaid vehklejaid. Tuntuimad on Differti kõrval Katrina Lehis ja Kristina Kuusk. Eri põhjustel ta kahe viimase treener enam ei ole, aga eks nemadki toetuvad edasi Nelis-Naukase käest saadud tarkustele.

„Minu andmete järgi on minu õpilased rahvusvahelisel areenil võitnud kõigis vanuseklassides kokku 35 tiitlivõistluste medalit. Sellist arvu ei tohiks olla ühelgi teisel Eesti treeneril,” võis teekna juhendaja hääles uhkuse-noodike tabada.

Enamikuga vehklejatest käiakse tee läbi algusest lõpuni koos. Differtiga on koos käidud juba 24 aastat. Tema treener on klassikalise koolkonna pooldaja.

Märtsis selgus Budapesti etapi järel, et olümpiapäase on käes.

„Nagu itaallased, vehkleme ka meie läbi tera ehk võtame vastase maha tema vehklemiter pealt. Prantsuse koolkond on rajatud rohkem torke peale,” analüüsis Nelis-Naukas ja lisas, et näiteks venelased on klassikalist stiili mitmekesisustanud eri koolkondade võtetega.

„Sellist vehklemit saab OMil näha Ukraina ja Ungari esindajate poolt. Aasia riikide vehklejad on üldiselt klassikud, aga hoopis isemoodi mõjuvad USA võistlejad. Nende käekiri võib konkurentidele küllaltki ebamugav tunduda.”

Joonistatud kullatee

Differti tõenäoline vastane avaringis ongi USA vehkleja, maailma reitingu 28. (Differt on 12.) Anne Cebula (teine võimalik avaringi vastane meie vehklejale on Lõuna-Korea esindaja, reitingu 29. Mi Young Kang).

„Kolme aasta eest Nelli küll võitis teda, kuid tänaseks on Ce-

bula kiiremaks ja veelgi ebamugavamaks muutunud.”

Nelis-Naukas pakkus välja oma versiooni olümpiaturniirist.

„Treener ei saa õpilast kullamatšist eemale jätta ja sinna jõudmiseks peab Nelli alistama järgmised vastased: 16 hulgas tuleb vastaseks Giulia Rizzi (reitingu 5.). Itaallanna armastab kõvasti peale suruda, ei tohi tal seda lubada. Olen Nelliile trennis Rizzit vastu mänginud.

Veerandfinaalis tuleb vastaseks Tokyo olümpiavõitja Yiwea Sun (reitingu 4.). Analüüsisime video põhjal tema matše ja leidsime, et ka hiinlanna on võidetav.

Poolfinaalis ootab Brasiilia esindaja Nathalie Moellhausen (reitingu 8.) ja kullamatšis reitingu 3. itaallanna Alberta Santuccio. Viis võitu ja kuldmedal on Nelli kaelas.”

Nelis-Naukas puhkes pärast võidumarsi noodikirja ettelugemist naerma ja lisas, et õhustik võib selle tuulde pillutada.

„Mul on küll nõia võimed (naerab) ja näen tihti asju ette, aga emotsioonide eest pole kellegi pääsu. Eks vastased uurivad ja unistavad samamoodi. Tähtis on iga vastase puhul osata teda veidigi läbi näha, osata matši lugeda.”

Nelis-Naukas tõi eeskujuks Eesti koondise raudvara, iginore Irina Embrichi, kes oma parimates matšides pidavat vastast lugema nagu lahtist raamatut.

Unustasid relvameistri

„Meil pole relvameistril,” läinud treener hiljuti ähmi täis. „Mida me kaks naist seal Pariisis teinuks, kui epeerelv ei anna enam ühendust.”

Võistlustel juhtub seda tihti. Nelis-Naukas rääkis oma murest Kaido Kaabermale ja viimasel hetkel sai meie teenekas olümpialane ka sedapuhku mängude akrediteeringu. Kui enimalt on Kaaberma osalenud sportlase ja treenerina, siis sedapuhku relvameistrina. Lisaks kuulub neljalikmelisse musketäride salka veel füsioterapeut Vitali Kuznetsov, kes on suuresti hiina meditsiini võtetega meie olümpialootuse kehalist valmidust aidanud ergas hoida.

Eile külastasid pariisitarid Haapsalu kosmeetikuid. „Minu iluproseduurid kestavad kaheksa tundi jutti, mis trennist sa sel päeval enam räägid,” võis Nelis-Naukase häälest lugeda välja elevant läheneva suursündmuse eel. Ka tema sõidab olümpiamängudele esmakordselt, aga ootusärevusele vaatamata hoiab ta sihikut paigas, et kõik hästi läheks.

Ei tasu neile põialt hoides siis meilgi üleliia krampi ja küüru vajuda – nii õpilane kui õpetaja on ju valmistunud ihu ja hinge. Kui vastane lõpuks ikkagi üle on, siis on see igati aus kaotus. Vähemalt on hiljem vägeva meenutada, kuidas meie Babette'id sõtta läksid. Sirge selja ja kindla usuga.

Järelejäänud loetud päevad saada nüüd mööda nagu jalad õhus. Eespool küll midagi nagu virvendab, aga selgelt ei näe, mis värvid seal maad võtavad. Usume ja loodame.

Läänemaa JK esindus jäi tugevdatud Kalju duublile alla

Laupäeval peeti Hiiu kunstmuuriväljakul esiliiga B 19. voo kohtumine, kus vastamisi läksid Nõmme Kalju U21 ja Läänemaa JK esindusmeeskond.

Nõmme Kalju on oma ridu oluliselt täiendanud. Nii tuldi platsile mitme hiljuti klubiga liitunud välismängijaga.

Skoori avas mängu 19. minutil brasiillane Lucas Serravalle Spinola. Kaks minutit hiljem saatis palli läänlaste võrku samuti elukutseline mängija jaapanlane Koki Ayashi. Poolajale mindi võrustajate 2:0 eduseisus.

Mängu 51. minutil õnnestus Läänemaal Kristo Ennu toel värav kirja saada. Paraku lasid külalised endale kohe peale jala valgeks saamist kaks värava

vat nelja minutiga vastu lüüa. Mõlema värava autoriks Lucas Serravalle Spinola. 82. minutil olid nõmmekad viiendat korda resultatiivsed.

Nii tuli läänlastel seekord minna koduteele 1:5 kaotusega. „Mäng Premium liiga duubli vastu on alati täis üllatusi ja ettearvamatu, kuna kunagi ei tea täpselt, millise koosseisuga vastased väljakule tulevad või milliste mängijatega tuleb silmitsi seista,” ütles mängu järel Läänemaa peatreener Theimo Tülp.

Meeskonda ootab teisipäeval, 23. juulil kell 20 Haapsalu linnastaadionil Tipneri karika 1/32 finaalmäng Rumori Calcio Tallinnaga.

TRIIN VELLEMAE

Ennustusmäng „OM 2024 Pariisis”

1. Kas Eesti võidab medalit? (1 punkt) jah ei
2. Mitu medalit võidab Eesti? (Punktid vastavalt medalite arvule.) _____
3. Mitmenda koha saavutab epeevehkleja Nelli Differt? _____ (3 punkti, +/-1 koht – 2 punkti, +/-2 kohta – 1 punkt)
4. Eestlaste kohad kümnevõistluses? (2 punkti, +/-1 koht – 1 punkt, katkestamine – 1 punkt)
Ern _____ Tilga _____ Öiglane _____
5. Kümnevõistluse esikolmik? (Iga õige koht 2 punkti)
1. _____
2. _____
3. _____
6. Millise koha saavutab 400 m tõkkejooksja Rasmus Mägi? _____ (2 punkti, +/-1 koht – 1 punkt)
7. Kas Eesti rekord uueneb 400 m tõkkejooksus (47,82) või kümnevõistluses (8815)? jah/ei (1+1 punkti)
400 m tj jah ei _____
Kümnevõistlus jah ei _____
8. Kumb võidab omavahelise duelli naiste 400 m tõkkejooksus – Sydney McLaughlin (USA) või Femke Bol (Holland) ja kas ületatakse senine maailmarekord 50,65 sekundit? (1+1 punkti)
Nimi _____ jah ei
9. Kas meeste teivashüppes ületatakse senine maailmarekord 6,24? (1 punkt) jah ei
10. Mitmenda koha saavutab Eneli Jefimova 100 m rinnuliujumises? (2 punkti, +/-1 koht – 1 punkt) _____
11. Mitmenda koha saavutab Eesti meeste sõudmise neljapaat? (2 punkti, +/-1 koht – 1 punkt) _____
12. Meeste korvpallturniiri esikolmik? (Iga õige koht 2 punkti)
1. _____
2. _____
3. _____
Nimi _____
Kontaktandmed _____

Vastused saata Lääne Elu toimetusse hiljemalt 26. juuli postitempliga või tuua ise kohale samal päeval kella 17ks aadressil Posti 30. Osaleda võib kuni kolme talongiga (ei sobi paljudatud kupongid). Parimatele ennustajatele auhinnad.

KAIRE REILJAN

Lagle III võitis Muhu väina regati

67. Muhu väina regatile tõmmati laupäeval Haapsalus juon alla. Kaks Haapsalu jahtklubi alust jõudsid esikolmikusse – ORC IV klassis võitis regati Haapsalu jahtklubi alus Lagle III, folkbootide seas oli Bacchus teine.

Laupäeval sõideti Muhu väina regati viimase etapina Haapsalu ring. Lagle III Ülari Velvise juhtimisel oli oma paadiklassis regati esikoha kindlustanud juba enne viimast etappi. Haapsalu ringil oli Lagle III Kalevi jahtklubi aluse Vesileenu (Imre Marmor) järel teine. Üldarvestuses jäi pärast halvima sõidu maha-

arvamist Vesileenu Laglest ühe punktiga taha.

„Väga mõnus tunne on,” ütles Lagle III meeskonnaliige Risten Reintam. „Esikolmik on olnud kogu regati jooksul nii tihedalt koos, et kõike oleks võinud juhtuda.”

Kui ORC III ja IV gruppides olid võitjad selged enne viimase etapi toimumist, siis ülejäänutele said otsustavaks Haapsalu ringi tulemused. Viimane võistlusrada algas ja lõppes Rukkirahu läänetoodri juures ning tuli läbida Harjamaa madala, Harilaiu ja Soolarahu poid. Kokku

kulus distantsi läbimiseks kuni viis tundi.

Folkbootide paadiklassis lõpetas Olev Oolupi juhtimisel purjetav Haapsalu jahtklubi alus Bacchus Haapsalu ringi teisena. See saadi Mikk Kõoseli juhtimisel purjetava Kalevi jahtklubi aluse Jonna järel ka üldarvestuses. Folkbootide seas kujuneski nende kahe aluse vastasseis suurimaks.

Teised Haapsalu jahtklubi alused pidid leppima madalamate kohtadega. ORC II klassis võistelnud Chantal (Avo Link) sai oma paadiklassis 23 aluse seas 13. koha. ORC III klassis oli Aquila

(Kenno Kink) 20 aluse seas seitsmes, Öö (Argo Ottens) oli 13.

ORC IV klassis võistles lisaks esikoha saanud Laglele veel kaks Haapsalu jahtklubi alust. Elevants (Agur Kruusing) oli 18 aluse seas 11. ja Tuuslar (Erko Sepp) 14. Folkbootide paadigrupis oli Haapsalu jahtklubi värvides võistelnud Sinus (Hardi Laurits) 16 võistleja seas üheksas.

Muhu väina regatt algas 13. juulil Tallinnas. 101 jahil 650 purjetajaga tuli sõita marsruudil Tallinn–Kärdla–Haapsalu kokku kuuel etapil.

Kolm püha õhtusöömaaga

Kuidas kõik tegelikult oli? Esiaja salaajalugu

OLEV REMSU

„Risti,” lisis Bogdo naeratades. „Rist tähendab õnne,” vaidles Henricus.

„Minu teada tähendab rist teil surma,” ütles Bogdo.

„Dialektika, härrased, Parmenides ja Zenon, härrased. Olev on ja mitteolevat ei ole. Kusjuures olev võib olla olemata ja mitteolev olemas,” nentis Junus ning keerutas oma turbani – pika vereva riideriba pea ümber – lahiti ja siis jälle kokku, niisugune komme oli filosoofil eriti keerukate probleemide puremisel.

Viiuks olid paista Junusi hõbehallid juuksed. Kas ta neid siis varjas peakattega, millest ta naljalt ei loobunud? Või vastupidi, lisab vahetevahel juuste värvuse demonstreerimisega oma argumentidele kaalu?

Inimese sisse ei näe, ei näe. Ei tea, kui vana ta võiks olla? Aga ratsutab nagu noor Allah.

„Märtri õnn ongi surm,” märkis Bogdo.

„Need kohanimed tähendavad esivanemate austamist, kõr-

geauline Henricus de Lettis,” ütles Aap.

Selle mõtte peale vaatasid Junus ja Bogdo Aapu tunnustavalt, ainult Henricus suhtus temasse ikka üleolevalt.

„Ma ütlen vaid seda, kui Allah – rahu olgu tema peal – tahab, võib ta taevasse tõsta kõik need surnud, kes siin Kondivere, Kalmumägede all ning mujalgi puhkavad,” lausus Junus.

„Kas selleks peaksid nad hakkama muhameedlasteks?” iroonitses Bogdo.

„Kuidas nad surnust peast usku vahetavad?” huvitus Henricus, kes oleks olnud valmis taevasse tõusmise eest muhameedlasteks hakkama.

„Allah – olgu temaga rahu – teeb nad selleks, kelleks vaja, pole oluline, kas nad on surnud või elus,” teadis Junus.

„Jeesus oskab ka surnuid üles äratada! Pole vaja usku vahetada,” ütles Henricus, veenis sellega iseennast. „Jeesus äratas Laatsaruse, kes oli juba mädanenud. Kas Allah on mädanenuile uue elu andnud?”

„Laatsarus oli ta söber, sellepärast äratas. Onupojapoliitika. Allah aga tõstis ja tõstab tänaseni taevasse kõiki, kes on seda väärt,” vastas Junus.

Kuidas teenida Allahi silmis väärt olemist?, mõtles Henricus. Kõige parem, kui saaks püüda korraga kaks kärbest – nii Jehoova kui ka Allahi.

„Ja veel,” jätkas Junus. „Kui Jeesus kord viie leiva ja kahe kalaga nelja tuhandet inimest toitit, siis unustas ta neile joogivee andmata, hoolimata sellest, et oli kohutavalt palav ilm,” rääkis Junus. „Muhamed – rahu olgu temaga ilma peal – toitit rahvast mitu korda, kuid alati torakas ta näpu kõrbepinda ning kohe purskas välja juga kristallpuhast, külma vett, mida kõik sõõmasid, nii et lurises. Kõht täis ja janu kustutatud.”

„Tubli, väga tubli,” kiitis Bogdo. „Hästi tehtud, väga hästi ja inimlikult tehtud nii Jeesuse kui ka Muhamedi poolt. Ma ei taha hakata suurustlema, kuid Buddha... Tema loputas kord pärast lõunasööki suud, ta on üldse pagana hügieeniline, ta sülgas siis loputusvee välja, sellest tekkis tiik koos lootslilled ja kalliskividega, mis valgustasid maad imelise pühavalgusega. Edasi tekitas Buddha tahtejõul tiigi nurkadesse kaheksa laia kanalit, neist voolas mühinal välja vesi. Siis võttis Buddha välja voolanud vee pihku ning kallast tiiki tagasi.”

„Muhamed – rahu olgu temaga – tõmbas oma lihaste kätega keskelt pooleks kuu,” ütles Junus. „Tehke järele!”

„Mis te nüüd, kõrgeaulised! Paar ööd tagasi ma nägin kuud, see oli täiesti terve,” tähendas Henricus.

„Sellepärast oli terve, et Muhamed – olgu temaga rahu – pani tükid tagasi kokku, ega ta mingi pörguline ole,” vastas Junus. „Tehke järele või makske kinni!”

„Mina nägin seda, kui taevast oli kaks poolikut kuud,” ütles Bogdo.

„See oli ammu, kui Muhamed – olgu temaga igavene rahu – seda tegi,” märkis Junus.

„Mis sest? Mina olen igavene,” teatas Bogdo.

Henricus ja Junus vaatasid teineteisele otsa, Henricus pani oma nimetissõrme kiivri meeletu kohale ning keeras seda edasi-tagasi, Junus noogutas nõusolevalt.

„Teie, Aap, olete enamjaolt vait, miks teie ei lausu ei musta ega valget?” pöördus nüüd liivi poole Bogdo.

„Ma ei taha teid riivata, kuid ma ei usu teie jutte,” vastas Aap. „Kas teil siis ei ole jumalat?” küsis Bogdo.

„On, ikka on. Kelleks te meid peate, kui arvate, et meil ei ole jumalat?” lausus Aap.

„Vabandan, ei tahtnud halvasti öelda,” vabandas Bogdo.

„Liivi jumal on Ema,” andis teada Aap.

„Ema, see on väärt jumal!” kiitis Bogdo.

Järgneb

• „Muhamed – rahu olgu temaga – tõmbas oma lihaste kätega keskelt pooleks kuu,” ütles Junus. „Tehke järele!”

ARRIVA OÜ

ORGANISEERITUD INIMRÜHM NÕUPEIDAMISEKS JA OTSUSTAMISEKS	TOETUST KÜSIV	POOLA KIRJANIK	OST	VIKERKETA-PÖLETIK	RHODE ISLAND	DETAILIDE SEOSTATUSE VIIS	SÕÖTI JÄETUD PÖLLUMAA	LÄMMAS-TIKUÜHEND	LENNUFIRMA
SUURE RASVASISALDUSEGA									
HELVES			VINGUMA INGLISE K EESSONA						
SOOVI JÄRGI					SIIN- POOLNE ILMA ABITA				
ANNO PASSATO		KREEKA TÄHT KASSI TERVITUS				VALUS! MEES- SOOST			LAEV
JUURES (MURDES)			PÜSTI, KIKKI VASTU MAS- TI TOETUV KAHVLI OTS				DEKA- KAKSIK- VOKAAL		
LÄGA, PORI (MURDES)					OBJEKT AMAZONASE MADALIKU VIHMAMETS			LINN ASUKOHA MÄÄRAMISE SÜSTEEM	
KARDINAPUU OSA						AJAL, PAIKU MUUTUMA			
SÕNAKAS, SÕNAOSAV (MURDES)									
4.		USA KIRJANIK KAKS KOKKU- KUULUVAT					POOLSAAR VARJATULT		
JOOD	MOSAIK- PILT KUTSE-, ERI- TÖÖALA					SUSISEVAD TÄHED SAMUTI			USA OSARIK
TEISITI			... JÜRGEN- SON (LUME- LAUDUR) VILJATERA KEST					UMBES NUDITEET	
ROOG KARBIMAITSELISE KALATOOTEGA									
ISE... (OMAVAHEL)									
... KÕIV (LAULJA)					EESTI HELILOOJA IDENTSED				
SIDESÕNA		RV STANDAR- DINUMBER LINN MAU- RITAANIAS				NÕUSOLEV VASTUS KEELD, TABU			
SININE LAOTUS									APETIT
SILMAHAIGUS			JÕGI VOORE- MAAL AJUTINE					TITTAAN 51.	
SÜNOPTIKU TÖÖ OSA									
PULMAD					ALEVIK JÄRVAMAAL				

KUHU MINNA

• TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses:
23. juulil kl 19 Komöödiateatri etendus „Kolm musketäri”, piletid 25/23 € eelmüügis Piletimaailmas ja Piletilevis.

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses:
„Deadpool ja Wolverine” – 24. juulil kl 17.30, 25. juulil kl 15, 26. juulil kl 18, 30. juulil kl 18, 7. augustil kl 17, 8. augustil kl 17.30.

• MUUSEUMID

Haapsalu linnuse muuseum
E–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus
E–P 11–18. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
K–P 11–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
K–P 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu)
T–L kl 10–18, P ja E kl 10–16.
www.aiboland.ee.

Rõude muuseum

avatud reedel ja laupäeval kell 12–16, muul ajal ette teatades roudemuuseum@gmail.com või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud 1. mai – 30. september T–L kl 10–17. Tel 509 9663. E-post: lihulamuuseum@laaneranna.ee.

Hanila muuseum:
ekskursioonid etteteatamisega.
Tel 509 9663. E-post: hanilamuuseum@laaneranna.ee.

• NÄITUSED

Keskraamatukogu (Posti 3)
Trepigalerii seinel näitusel Athanasios Karydise maalid. Kojulaenutuse ja lugemissaali vitriinides näitusel Haapsalu sotsiaalmaja keraamikaringi tööd. Trepigalerii vitriinides Haapsalu linna 745 aasta juubelile pühendatud raamatunäitus „Haapsalu linna pead läbi ajaloo”.

Haapsalu linnagaleriis
(K–P 12–18): Liivia Leškini „Haapsalu suveniir” 4. augustini.

Haapsalu kultuurikeskuses:
HKHK õpilastööde näitus „Ammetl on kuldpohi all” 30. juulini.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
hoovigaleriis „Värvate taga” – Marge Palootsa maalid, Kaie Mäemuru mõtteküllud 28. juulini. Majagaleriis Kaja Hints „Vahemere lood” 4. augustini. Keldrigaleriis Hõije Rahu fotonäitus „Unenägu unenäo vahel” 11. augustini. Galeriid avatud K–P 12–18.

Lihula muuseumis
„Visandeid baltisaksa kultuuriloost”, „Eveline von Maydell. Käärilõiked”. Näitus avatud 30. septembrini.

Kullamaa kultuurimaja galeriis
näitused: „Kullamaa Muusika Selts – 140” ja „Kullamaa Carl August Tantoni orel 170”.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula)
K–P kl 11–17 Herald Eelma graafikanäitus, sissepääs muuseumipiletiga, www.salm.ee.

KAS LEHT EI JÕUA PIISAVALT KIIRESTI POSTKASTI?

TELLI DIGILEHT JUBA TÄNA!

Hoia end kohaliku eluga kursis – loe värsked uudiseid ja paberlehe digiversiooni, vaata galeriisid ning palju muud huvitavat Lääne Elu veebis.

Hinnad alates 1,50 €
Lääne Elu | online.le.ee

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e-post info@le.ee, reklaam@le.ee
Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja Kaire Reiljan
Toimetajad Kaie Iives, Urmas Lauri,
Malle-Liisa Raigla, Andra Kirma
Keeletoimetaja Riina Tobias
Küljendaja-kujundaja Andrus Rebane

Reklaamitoimetaja Elina Lumeste
Kliendihaldur Mai Sarv

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod
Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Kojukandeprobleemid:
tel 661 6616, info@omniva.ee.

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee.

PUIT

Müüa küttepuid koos veoga.
Info 5687 3966,
timberexpert@online.ee.

Kandiline puitbrikett koos veoga, toome ka väiksemaid koguseid, soovi korral ladustame panipaika.
www.briketivedu.ee, tel 507 8754.

Müüa kuiva, toorest ja metsakuiva puud, transport. Tel 505 5203.

Müüa küttepuid: valge lepp, sang-lepp, kask, metsakuiv okaspuu.
Täpsem info 5697 5216.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda.
Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile.
Tel 5666 0431.

Müüa 3meestri küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Otse tootjalt: puitbrikett al 23.-, turbabrikett al 210.-, Premium pellet 6–8 mm al 240.-, kivisüsi, kask 30 cm 40 l al 4.- ja klotsid al 2.50. Kütteladu24, tel 506 8501.

TEENUS

Paigaldame tänavakivi Haapsalus ja Läänemaal. Võta julgelt ühendust ja leiame kõigile küsimustele lahendused. Tel 5632 7955 või dekkana.ehitus@gmail.com.

Hauaäärste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Puurkaevude puurimine ja projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Teeme ehitustöid. Põrandate, seinete ja lagede ehitus. Vannitubade ja WCde remont. Maalri- ja plaatimistööd. Kontakt: 5697 5216, Lääne Saamees OÜ.

Katuste renoveerimine/paigaldus. Plekk-, eterniit-, karg- ja bituumenkatused. Vihmaveesüsteemid, erinevate plekkide paigaldus. Saabtehtud OÜ, 5624 2511.

Ohtlike puude raie, võsaloikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse.
Tel 5623 0373, Randy.

Rakkekaevude puhastamine ja remont. 557 4792.

Ohtlike puude langetamine.
Tel 566 3296.

Viin ära vanarauda, oksi, ehitusprahti, mööblit jm. Teen lammutus- ja ehitustöid, puude langetamine ja muud tööd. Tel 5802 9660.

Korstnapühkimine ja pottsepatööd.
http://www.laanekorsten.ee
Tel 553 1826.

KOOLITUS

Fixum Autokoolis algab 17. augustil VEOAUTO- JA BUSSIJUHI TÄIENDÖPPEKURSUS.
Info tel 511 8111.

TÖÖPAKKUMINE

RESA OÜ PAKUB TÖÖD EBITUSTÖÖLISELE!

Pakume tööd tublidele ja kohusetundlikele ehitustöölisele, kellel eelnev töökogemus, antud ametikohal. Oskama peab üld-ehitustöid (müüri ladumine, armeerimistööd, kergseinte ehitamine, fassaaditööd, avatäide paigaldamine jne). Oluline on eesti keele oskus ja B-kategooria juhiloa olemasolu.

Kui oled huvitatud, saada oma CV resa@resa.ee, või võta ühendust 5666 0149.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KIRIKUTEATED

EELK KOGUDUSED

HAAPSALU
K, 24. juulil kell 17 kontsert „Muusikatund klassikaga“. Musitseerivad bariton Priit Põiklik ja organist Anneli Merelaid. Sissepääs annetussega (Jaani kirik).
N, 25. juulil kl 20 vanamuusikafestivali avakontsert „Iisrael Egiptuses“ (toomkirik).
R, 26. juulil kl 9 hommikupalvus. Teenib Mart Salumäe (Jaani kirik); kl 17 vanamuusikafestivali kontsert „Cembalo d'amore taassünd“ (Jaani kirik); kl 20 vanamuusikafestivali kontsert „Ansambel Floridante 10“ (toomkirik).
L, 27. juulil kl 17 vanamuusikafestivali kontsert „Piirideta Bach“ (Jaani kirik); kl 20 vanamuusikafestivali kontsert „La Grande Chapelle“ (toomkirik).
P, 28. juulil kl 11 jumalateenistus armulauaga. Teema: „Ustavus Jumala andide kasutamisel“. Teenivad emeritiipiskop Tiit Salumäe ja Siim Kallas, organist Lia Salumäe (toomkirik); kl 14 vanamuusikafestivali kontsert „Vana muusika – noored mängijad“ (toomkirik); kl 17 vanamuusikafestivali kontsert „Trio Sfiacciato“ (Jaani kirik); kl 20 vanamuusikafestivali kontsert „Üle riigipiiride. Soome barokkorkestri solistid“ (toomkirik).
Jaani kirik avatud teeliste R 11–14; L 11–17, P 13–16.
Koguduse kantselei (Kooli 6) avatud K ja R 10–14. Info 5346 7922.

LÄÄNE-NIGULA
P 4. augustil kl 12 leeripüha (1999. a, 1974. a. ja varasemad leerilapsed on väga oodatud, kel on möödunud 60 ja rohkem aastaid leerist).
MARTNA
P, 4. augustil kl 11 surnuapäeva Väike-Lähtru kalmistul; kl 13 jumalateenistus armulauaga (kirikus).
Martna kogukonnakohvik avatud tööpäeval kell 11–14.
Rohkem infot 58093633 (Küllike Valk).
RIDALA
K, 24. juulil kl 16–18 koguduse kantselei on avatud (pastoraadis).
P, 28. juulil kl 15 jumalateenistus armulauaga (kirikus).
10.–11. augustil kell 11–18 Ridala kirikutorni kohvik avatud Suure Haapsalu kohvikute päeval.
P, 11. augustil kell 13 surnuapäeva Sinalepa kalmistul.
Ridala kirik avatud teeliste laupäeval ja pühapäeval kell 15–18.
Vt ka ridala800.ee.

KULLAMAA
N, 25. juulil kell 10–14 kantselei lahti kogudusemajas.
P, 28. juulil kell 11: 10. pühapäev pärast nelipüha jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: ustavus jumala andide kasutamisel. Teenib õp. Kari Tynkynen ja orellil Ivi Küla.
PIIRSALU
P, 4. augustil kell 13: 11. pühapäev pärast nelipüha jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: soosinguajad. Teenib õp. Aarne Lätte ja orellil Gea Lätte.
KARUSE
Jumalateenistused toimuvad iga kuu 1. ja 3. pühapäeval algusega kl 14 Karuse kirikus või Karuse kiriku talvekirikus.

Toimetus avatud
E-R 8.00-16.30

Reklaamisoovid:
reklaam@le.ee

Kuulutused, teated:
le@le.ee

KOOS ON SOODSAM!

Digi- ja paberlehe tellimiseks võta ühendust meili teel le@le.ee või telefonil 473 7111.

Kohalikud uudised seitse päeva nädalas

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.

E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Läänemaa vähihing on pakkunud oma liikmeile ja nende peredele tuge juba üle kümne aasta. Oleme tänulikud abi ja toetuse eest. Läänemaa vähihing, SEB EE621010220047448013.

HINGEVIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD E-R 10–15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111
www.hingeviiul.ee
info@hingeviiul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviiul@gmail.com / 58 503 340

OLULISED TELEFONINUMBRID

Kiirabi, politsei, päästeamet	112
Perearsti nõuandetelefon	1220
Läänemaa haigla registratuur	472 5800
Usaldustelefon	126
Lasteabitelefon	116 111
Läänemaa naiste tugikeskus	504 2300
Maanteeinfo	1247
Haapsalu linnavalitsus	472 5300
Haapsalu veevärk	
operatiivinfo	473 5013
näitude teatamine	473 5016
Imatra Elekter, rikketelefon	715 0188

Sügav kaastunne Aiilele kallil poja
ALAR TÕNISSONI
kaotuse puhul.

Suvilanaabrid

Me mõtteis püsid Sa ikka, elad edasi sõprade seas.

ALAR TÕNISSON

HIK 60. lend

Üks tee on lõpuni käidud, üks süda on vaikinud.

Kauaaegset naabrit
ANN ROOSI

mälestab KÜ Endla 2B.

Avaldame kaastunnet Maive Truuverile kallil poja
JARMO
surma puhul.

Töökaaslased gore liinist

MARGUS ELLERMAA

Läänemaale sattus linnuharuldus

Nädalavahetusel lendas Pöösaspea neemelt üle kaks siberi tõmmuvaerast, keda teadaolevalt kohati Eestis esimest korda viis aastat tagasi samuti Pöösaspeal.

Ornitoloog Tarvo Valkeri sõnul on siberi tõmmuvaerast meil haruldane. „Erinevalt tavalisest tõmmuvaerast, keda lendab Pöösaspealt üle kümneid tuhandeid,” märkis Valker.

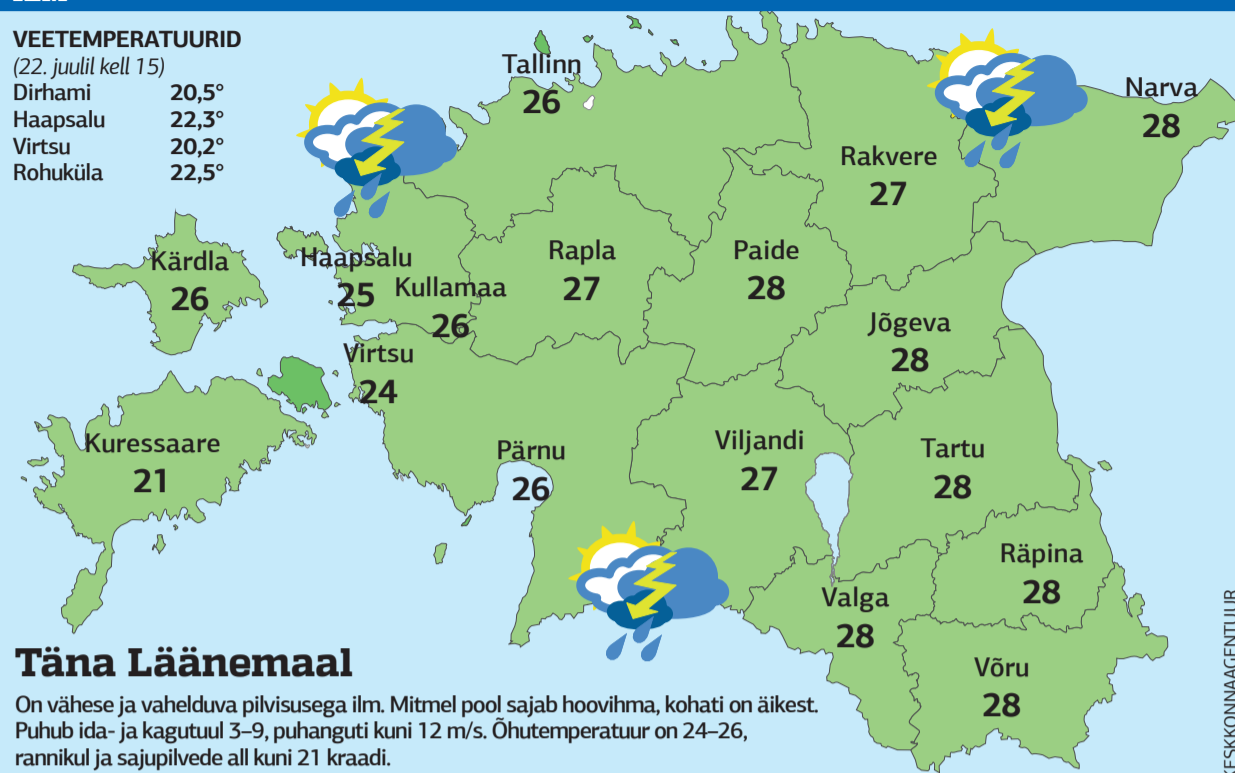
Üht tõmmuvaerast nähti Pöösaspeal laupäeval ja teist pühapäeval. Valkeri sõnul võivad kaugel Siberist pärit siberi tõmmuvaerad sattuda tavaliste tõmmuvaeraste sekka ja rännata koos nendega.

2019. aastal pildistas siberi tõmmuvaerast Pöösaspea neemel ornitoloog Margus Ellermaa. Siberi tõmmuvaerast eristab Eestis elavast tõmmuvaerast noka kuju ja värvus ning silmataguse laigu suurus. Siberi tõmmuvaera pesitsusalad asuvad Ida-Siberis ning talvitusala Ida- ja Kagu-Aasias. **KAIE ILVES**

ILM

VEETEMPERatuurID

(22. juulil kell 15)
Dirhami 20,5°
Haapsalu 22,3°
Virtsu 20,2°
Rohuküla 22,5°

Täna Läänemaal

On vähese ja vahelduva pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, kohati on äikest. Puhub ida- ja kagutuul 3–9, puhanguti kuni 12 m/s. Öhuteratuur on 24–26, rannikul ja sajupilvede all kuni 21 kraadi.

Kolmapäev

lõunatuul
2–5 (8) m/s

öö päev

16°...24°

Neljapäev

16°...26°

Reede

muutlik tuul
1–7 m/s

16°...25°

Laupäev

edelatuu
3–5 (9) m/s

14°...24°

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Siin võiks olla sinu reklaam!

Tellimiseks võta ühendust reklaam@le.ee

Nüüd leiad Lääne Elu ka Tallinna Balti jaama ja bussijaama R-kioskist!

Osta teele kaasa või telli koju:
online.le.ee/tellimine/

Lääne Elu

tellitud, kuid leht ei jõudnud postkasti?

Helista Omniva klienditeenindusse 661 6616.

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts korraldab EMKVF meetme „Perioodi 2021-2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu toetus” infopäeva 6. augustil 2024 algusega kell 13.00 Haapsalu kultuurikeskuse rõdusaalis (Posti 3, Haapsalu)

Käsitletavad teemad:

1. Meetme eesmärgid
2. Nõuded toetuse taotlejale
3. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud
4. Toetuse maksimaalsed määrad
5. Ostumenetluse erinevad liigid
6. Toetustaotlus esitamine ja toetuse saaja kohustused
7. Tegevuste rahastamine enne kulude tegemist
8. Toetuse maksmise tingimused
9. Taotluste esitamine e-PRIA keskkonnas
10. Toetusvahendid 2024. aastaks

Infopäeval osalemine on tasuta

Info ja registreerimine e-posti aadressil info@lrs.ee või telefonil +372 5301 9815.

Hoia end kohaliku eluga kursis, telli Lääne Elu

Kirjuta le@le.ee või helista 473 7222 E-R 8-1630.

